

זה היה העולם הזה שריה

לפני 25 שנה

שיטה חדשה ללידה ללא כאבים הביאה ארצה מארצות-הברית אורה צציק, שעל שיטתה סופר בכתבה תחת הכותרת: חדר לידה בלי סחר. בשער הגיליון: שומר ומנהלת בית-הסגורות החיפאי.

גיליון העולם הזה: שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, מרסם כתבת-שער שעסקה ב-בתי-הסגורות של חיפה. הכתבה תיארה את השערוריה שהעמידה את הרוחות בעיר-הנמל. הכתבה חשפה גם את הקדננת החיפאית, שהביאה להתקלות של מאות תושבים ליד הפרסומיה, שהשמיעה הרביקה לה את מרכז הזנת החיפאי. סיפורה של סוכבת-הקולנוע הישראלית חיה תררית, שהקנית תיאטרון שזכתה בתפקיד קולנועי מרשים, הובא תחת הכותרת: הבוכבת ערשה סמוג'ה. אחרי שנה באלבני רומא חזרה ליראליה בתל-אביב.

מיברקים בשבת-קודש ★ הלנה רובינשטיין מייפה את העיר תל-אביב ★ דיוור לעולה

העולם הזה 1112 תאריך: 21.1.1959

בינתיים המשיכו לזרום לשיכון מישפחות חדשות, אף הן מעולי מירוח-אירופה. השבוע, כאשר בעיקבות הגשם והסופה העזה שפקדו את המדינה, התפתלו אמו ואחותו של הגואל מכאבים, גמר מנהל המחלה לעיין בבעייה. אותו יום נתפסה הדירה האחרונה בשיכון.

ספורט פגישה מרחבית

המפגש האחרון באתלטיקה קלה בין ספורטאים ישראליים וספורטאים ערביים הסתיים בניצחון ברור לערבים: במיצע טני הם הצליחו לרוץ הרבה יותר מהם לתעלת-סואץ. מאו, ולמעשה עוד קודם לכן, לא רצו נציגי הספורט הערבי אפילו לשבת במקום שבו ישב ישראלי. אולם לפני כמה ימים נתקל נציג ספורט ישראלי ביחס שונה.

אברהם גרין, מאמן האתלטיקה של מכבי תל-אביב, היה אחד משני המאמנים הישראליים שהשתתפו בקונגרס בינלאומי למאמני אתלטיקה קלה, שנערך בתחילת החודש באתונה שביוון. בכינוס השתתפו נציגים מ-20 ארצות, מאמנים לאומיים, חוקרי-ספורט ופרופסורים

חיה תררית ובניחור ואשר הושקעו בו 15 מיליון דולאר, לצידו של כוכב הסרט, השחקן צ'רלטון האסטון. כוכבת-הקולנוע הישראלית, שכיכבה בתפקיד הנשי הראשי בסרט ב'רחור, שהכנתו ארכה שנה.

העם אורחים באחוזה

השבוע ניסה שרה-הדואר המפ"מ, ישראל ברזילי, להנהיג שינוי חשוב בשיטות העבודה של משרדו. בהוראה למיברקה, הורה השר כי יש מעתה לחלק את המיברקים גם בשבתות, ולא להשביט שירות חיוני ורחוק זה ל-24 שעות בשבוע.

לכאורה, לא היה דבר פשוט יותר מאשר לבצע את הוראת השר. אלא שמנגנון משרד-הדואר, שהוקם בימי כהונתו של שר רתי, התקומם נגד המגמה החילונית החדשה — ממנהל המשרד, חיים בר-מנחם, ועד למחלקי המיברקים, שר הדתות התערב בעניין, הדבר הובא אף לפני ראשי הממשלה עצמו. לבסוף ויתר ברזילי.

השיקול היה ברור: אומנם המפלגות הדתיות אינן מיוצגות בממשלה, אך רכושן אינו הפקר; עוד ישוּב היום שבו יהיו נחוצים להבטיח קיומה של קואליציה חדשה. עד אז מותר לשרים החילוניים לנהל את אחות הדתיים, אבל אל להם חלילה לחשוב כי הם יכולים להתנהג כהן ככשלהן.

עבור האזרח הפשוט היה כפרשה זו לקח חשוב: שילטון שנבנה על קנוניות מפלגתיות אינו יכול להשתנות על-ידי קנוניה מיפלגתית שנייה. כי באופק כבר מכצבת קנוניה שלישית, שתחזיר את הסדר הראשוני על כנו.

מיפעלים הלנה המייפה

התוספתן המזור, שנבנה מזה חודשים לעיני העוברים ושבים ממערב להיכל הגרבות, ייצא בשבוע הבא מאלמוניותו: על פיתוח ייקבע בתוגיות השלט הביתן לאמנות על-שם הלנה רובינשטיין. האותיות "הלנה רובינשטיין" לא תהיינה גדולות כמו האותיות "פרדריק מאו", שבחזית הבית הצמוד: הקוסמטיקאית המפורסמת קנתה את עולמה בהמחאה אחת, על סך 200 אלף ל"י, שהם מחצית מחיר הקמתו של הביתן, לעומת חצי המיליון שהשקיע מאן באותיות שמו בהיכל-התרבות. את המחצית האחרת גייס מנהלו של מוסיאון תל-אביב, אויגו קולב, בהלוואות לזמן ארוך.

כאשר ייבנס צופה-התערוכות אולם המרווח של הביתן החדש, הוא יראה חידוש מעניין, שטרם נראה במחויבותם הישראלית: סידורית-אורה מיוחדים יאפשרו הטלת אור מלאכותי מתאים על כל אחת מן התמונות.

כאשר תיטוש בימים הקרובים הלנה רובינשטיין את מפעלי התעשייה הענקיים שלה ותבוא לישראל, כדי לתוך את הביתן הנושא את שמה, יציג מוסיאון תל-אביב, שהביתן החדש מהווה חלק ממנו, תערוכה מיוחדת של מיטב התמונות השמורות באוספו, ותבוכן שלוש תמונות שנתרמו על-ידי הלנה רובינשטיין, שתיים מהן — נופים פרי מיכחולו של הצייר הצרפתי מוריס אוטרילו, והשלישית — פורטרט של קאנרידו פורטינארי הבראזילי, על הנושא: הלנה רובינשטיין.

זה קרה באוניברסיטה

הקופת סוף הסטודנטים היא תקופת הנשפים באוניברסיטת כל פקולטה המכבדת את עצמה עורכת מיסגש וקודרת לו נשף. באחד הנשפים המזין פרופסור מאד מטייץ, בגיל הפנסיה, סטודנטית של שנה א' לריקוד, תפקיד ולשבה הפתעה גילה הפרופסור בקיאות ומומחיות למופת. הסטודנטית הצעירה לא יכלה להתאפק ושאלה בעדינות מרובת: "אדוני הפרופסור, בן כמה אתה?" "בן שבעים חמש", הייתה התשובה. "או, הניבה הסטודנטית בתימוח, לא הייתי נותנת." "גבירתי, סגן הפרופסור עיני, זה כבר עשרים שנה שאינני מבקש."

שיכון בעיה זמנית

גשמיהוּעף שירדו השבוע הפיחו תיקוות חדשות בליבם של רבים מאזרחי ישראל. אולם לפחות עבור אדם אחד היו הפתעה בלתי משמחת. יעקב הגואל (39), המתרפק עדיין לשווא על רלתות מישרדי הסוכנות היהודית, כדי למצוא דיוור להוריו הקונים ואחותו הנכה. מיספחתו של הגואל הגיעה לפני כשלוש שנים מעיראק. כל עוד היו בני-מיספחתו בקר הבריאות, מצאו קורת-גג לראשם במערכת הסוכנות בחולון. אולם תאונת אוטובוס הפכה את אמו ואחותו לבעלות-מום. הרופא שטיפל בשתיים קבע כי יש להעבירן בכל מחיר לשיכון אבן. כאן החלה פרשת התרוצצויות של הגואל, נכה מילחמת-העצמאות בעצמו. בין מישרדי הסוכנות היהודית, בתחילה הבטיחו מנהלי דיוור לעולה

אנשים

- שרה-הדואר, ישראל ברזילי, על ראשיה-הממשלה: דיוור בניגודיו הוא כמו מסמר בלידראש, נעוץ בקיר ואראפטר לעקרו מראשות השילטון במדינה.
- חברת-הבמה ישראל רוקה, בדיון על תנועות-הנוער: לא צריך לכלכל את הנוער בכל מיני איריאות, ותהיינה הטובות ביותר, יש לחנכו ללימודים בלבד.
- הפרופ' יואל מוסינזון, על עצמו: אני רחוק מלהיות מלאך. אבל זה צריך להיות משעמם להיות מלאך. בכללות הכל, שמתי קוץ על העבר, אני חי בשקט ובבית. הרי הילדות בכל הארץ יכולים לישון בשקט.

לתרבות-הגוף. במשך שבוע ימים רנו בשיטות חדשות לאימון אתלטיים, במדינה של שיטות אימון שונות, החליפו מידע וליבנו בעיות. הנציגים הישראליים יכלו להרגיש בכינוס זה כמכונאים בקונגרס של חוקר-ראטום. כיבניגוד לישראל, שבה מונחת האתלטיקה, היא נחשבת ברוב ארצות-העולם ככסיס ראשוני לכל ספורט שהוא. מאמני האתלטיקה של ישראל לא יכלו אפילו להשוות את שיטות-האימון שלהן לאותן הנהוגות בארצות-הזרות. ברוב ארצות העולם מקובל דבר מובן מאליו אימון יומימי לאתלטים. הצלחה בספורט. כמעט כמו הישראלים הרגישו גם נציגי ארצות-ערב, שני נציגי התאחדות הספורט הסורית, פואד תבאש ונעים נאצר, ומאמן אתלטיקה עיראקי, מזיד סאמארי. הם לא חששו משיחה גלויה עם הנציגים הישראליים, ארצו להם לחברה, שוחחו, שרו ובילו יחד. התפאר הסורי פואד תבאש: יש לנו כבר רצים שרצים 100 מטר ב-10.8 שניות, 200 מטר ב-22.8, 800 מטר ב-2.04. הספורט אצלנו הוא בתמיכה ממשלתית והמאמנים הם, בעצם, פקידים במשרד-החינוך. תוך כדי בילוי התברר כי הם הסורים מאזינים קבועים לקול ישראל. כאשר נפרדו הם מהנציגים הישראליים בתום הקונגרס, הם איחלו לישראלים הצלחה. בספורט, כמובן.

לסדר למיספחתו דיוור בשיכון חדש של רסקו, שנבנה ליד המעברה. לאחר מכן הסביר לו הפקיד, כי חלה כאן טעות. הדירות בשיכון רסקו נתפסו כולן. הגואל מיהר לשיכון, גילה כי עולים ממירוח-אירופה אומנם השתכנו בחלק מהדירות, אולם עדיין נותרו יותר מעשרים דירות ריקות. הוא הודיע את הדבר לפקיד, והלה הבטיח לו להעביר את הענין למנהל המחלקה. מנהל המחלקה רחה את הגואל בלך-דשוּב.

היום: 25 שנה אחרי מיליונים במקום מחיר סמלי

במזרח רדיו השבוע לפני 25 שנה, הובא הסיפור הבא: בנייני האומה הוצעו על-ידי ראש-עיריית ירושלים, גרשון אגרון, לקול ישראל. אגרון הציג בניינים אלה כמישכן לתת-שידור מודרנית, שבדעת קול ישראל לבנות. בריקה שנערכה בבניינים גילתה כי הם בלתי-מתאימים להקמת אולפנים. 25 שנה אחרי שמשקיעה רשות-השידור מיליוני דולארים בהקמת אולפני טלוויזיה באותו הבנין עצמו, שהוצע לפני 25 שנה בסכום סמלי, אולפני הרדיו שוכנים עדיין באותו בנין ירושלי ימן, שבו שכנו לפני 25 שנה.